

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1907. Andra Kammaren. N:o 12.

Fredagen den 15 februari.

Kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 8 innevarande februari.

§ 2.

Föredrogos hvar för sig Kungl. Maj:ts å kammarens bord hvilande propositioner; och hänvisades därvid till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter barnmorskan Ulrika Harrison från Hillersjö socken;

angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter urmakeriarbetaren Johan Edvard Andersson från Bosö i Lidingö socken; och

angående försäljning af egendomen n:o 1 i kvarteret Sjöhästen i Klara församling i Stockholm m. m.

Till lagutskottet öfverlämnades härefter Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse af 1, 2 och 3 §§ i lagen den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar.

Vidare hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

om anslag till fullbordande af Sveriges andel i det s. k. medel-europeiska gradmättningsarbetet; och

angående rektorerna Carl Vilhelm Hagbergs, Anders Johan Reinhold Danielssons och Carl Johan Callins uppförande å allmänna indragningsstaten.

§ 3.

Efter föredragning af herr *E. Råfs* på kammarens bord hvilande motion, n:o 184, blef motionen hänvisad till konstitutionsutskottet.

Andra Kammarens Prot. 1907. N:o 12.

§ 4.

Föredrogs, men bordlades åter bankoutskottets memorial n:o 4.

§ 5.

Justerades protokollsutdrag.

§ 6.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr	<i>E. Jonsson</i> i Freluga	under	6 dagar fr. o. m.	den 18 febr.
»	<i>J. Johansson</i> i Kälkebo ...	»	11 »	» 18 »
»	<i>K. G. Karlsson</i> i Göteborg	»	2 »	» 15 »
»	<i>A. Henricson</i>	»	den 16 februari,	
»	<i>S. L. Olsson</i> i Älfvalsåsen	»	3 dagar fr. o. m.	den 16 febr.
»	<i>J. Johanson</i> i Valared	»	10 »	» 16 »
»	<i>G. M. Sandin</i> i Grums ...	»	5 »	» 16 »
»	<i>M. H. Sandén</i>	»	4 »	» 16 »
»	<i>K. Karlsson</i> i Mo	»	5 »	» 16 »
»	<i>K. E. von Geijer</i>	»	6 »	» 18 »
»	<i>N. Larsson</i> i Klagstorp ...	»	7 »	» 16 »
»	<i>J. Andersson</i> i Örstorp ...	»	12 »	» 19 » o.
»	<i>J. P. Jespersion</i>	»	den 16 februari.	

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 2.41 e. m.

In fidem
Herman Palmgren.

Lördagen den 16 februari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 9 innevarande februari.

§ 2.

Herr statsrådet m. m. *Alfred Petersson* aflämnade Kungl. Maj:ts propositioner till Riksdagen:

angående pension å allmänna indragningsstaten för extra tyg-
arbetaren vid tygstationen i Kristianstad *Nils Nilsson Lord*; och
angående pension å allmänna indragningsstaten för arbetare vid
Karlsborgs fästningsbyggnad.

Dessa propositioner blefvo på begäran bordlagda.

§ 3.

Jämlikt därom den 13 innevarande februari fattadt beslut före-
togos nu val af dels tjugufyra valmän för utseende af Riksdagens
justitieombudsman och hans efterträdare, dels ock sex suppleanter för
dessa valmän; och utsågos därvid till:

valmän:

herr <i>F. O. Berg</i> i Göteborg	med 168 röster,
» <i>C. J. Berggren</i>	» 168 »
» <i>F. Berglund</i>	» 168 »
» <i>L. G. Broomé</i> i Bårslöf	» 168 »
» <i>A. Ekman</i> i Mo gård	» 168 »
» <i>L. Eriksson</i> i Bäck	» 168 »
» <i>C. P. Jansson</i> i Edsbäcken	» 168 »
» <i>J. M. Johansson</i> i Mellbyn	» 168 »
» <i>N. Jönsson</i> i Kvarnberga	» 168 »
» <i>P. Nilsson</i> i Bonarp	» 168 »
» <i>J. Nydal</i>	» 168 »
» <i>M. F. Nyström</i>	» 168 »
» <i>G. Odqvist</i>	» 168 »
» <i>A. Olsson</i> i Tyllered	» 168 »
» <i>O. Olsson</i> i See	» 168 »
» <i>J. P. Persson</i> i Hult	» 168 »

herr C. J. Öberg	med 168 röster,
» J. J. Byström	» 167 »
» F. W. Thorsson	» 167 »
» A. P. Gustafsson i Sjögesta	» 95 »
» O. H. Svensson i Saläng	» 94 »
» L. J. Jansson i Djursåtra	» 93 »
» J. T. Larsson i Lund	» 92 »
» P. O. Lundell	» 92 »

Närmast i röstetal kom herr P. Svensson i Bondön med 77 röster.

suppleanter:

herr A. A. Eriksson i Rödsta	med 156 röster,
» J. Åkesson	» 155 »
» A. R. Lundblad	» 155 »
» A. Johanson i Mossebo	» 154 »
» N. A. Nilsson i Malmö	» 152 »
och » P. M. Olsson i Blädinge	» 87 »

Närmast i röstetal kom herr A. G. Månsson med 69 röster.

Ordningen mellan de två suppleanter, hvilka erhållit lika antal röster, bestämdes, sådan den finnes här ofvan angifven, genom lottning.

§ 4.

Vidare företogs, likaledes enligt den 13 i denna månad fattadt beslut, val af tre deputerade att å kammarens vägnar jämte talman-
nen och vice talmannen närvara vid den akademiska fästen i Upsala
den 23 och den 24 nästkommande maj för högtidlighållande af Carl
von Linnés minne äfvensom af två suppleanter för dessa deputerade:
och blefvo därvid utsedde till:

deputerade:

herr H. Andersson i Västra Nöbbelöf	med 152 röster,
» D. Persson i Tällberg	» 93 »
» F. Berg i Stockholm	» 89 »

Närmast i röstetal kom herr K. A. Staaff med 66 röster.

suppleanter:

herr J. Nydal	med 93 röster,
och » J. A. Sjö	» 84 »

Närmast i röstetal var herr T. Zetterstrand med 41 röster.

§ 5.

Justerades protokollsutdrag angående de i §§ 3 och 4 omförmälta valen.

§ 6.

Till afgörande förelåg bevillningsutskottets betänkande, n:o 1, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående förhöjning af lägsta viktsatsen för inrikes bref jämte en i ämnet väckt motion.

Om förhöjning af lägsta viktsatsen för inrikes bref.

Genom proposition af den 12 nästlidne januari, som hänvisats till bevillningsutskottets behandling, hade Kungl. Maj:t, under åberopande af propositionen bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen, att stadgade lägsta viktsatsen för inrikes bref finge från och med den 1 oktober 1907 förhöjas från 15 till 20 gram.

Enahanda förslag hade jämväl framställts i en inom Andra Kam-maren af herr *C. J. Hammarström* väckt motion, n:o 9, hvilken motion likaledes blifvit hänvisad till bevillningsutskottet.

Utskottet hemställde:

1:o att Riksdagen — med framhållande af att det tillkomme Riksdagen allena att bestämma öfver alla slag af postafgifter såväl för inrikes som för utrikes försändelser samt med återkallande af det vid 1817—1818 års riksdag Kungl. Maj:t lämnade, vid 1823 års riksdag förnyade bemyndigande angående regleringen af posttaxan för utrikes brev*v*äxlingen — ville bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition angående höjning af lägsta viktsatsen för inrikes bref; samt

2:o att herr *Hammarströms* ifrågavarande motion måtte få anses besvarad genom hvad utskottet här ofvan under 1:o hemställt.

Efter föredragning till en början af utskottets i *punkten 1:o* gjorda hemställan lämnades på begäran ordet till

Chefen för civildepartementet herr statsrådet *Juhlin*, som yttrade: Herr talman, mina herrar! Såsom bevillningsutskottet påpekat, äro postmedel jämlikt 60 § regeringsformen att hänföra till bevillningar, hvadan det tillkommer Riksdagen att ensam besluta därom. Kungl. Maj:t har hvarken kunnat eller velat bestrida detta förhållande.

Emellertid har bevillningsutskottet i sitt utlåtande framhållit, att det tillkommer Riksdagen allena att bestämma öfver alla slag af postafgifter såväl för inrikes som för utrikes försändelser samt i sammanhang därmed yrkat ett återkallande af det vid 1817—1818 års riksdag Kungl. Maj:t lämnade, vid 1823 års riksdag förnyade bemyndigande angående regleringen af posttaxan för utrikes brev*v*äxlingen. Anledningen härtill synes närmast vara den, att Kungl. Maj:t icke i

Om förhöjning af lägsta vikt-satsen för utrikes bref.
(Forts.)

någon del underställt Riksdagens pröfning de aftal, som under år 1906 träffades på världspostkongressen i Rom, utan den 9 november 1906 beslutat, att samma aftal borde för Sveriges del antagas och öfverlämnat ärendet till utrikesdepartementet för vidare behandling. Det af Rikets Ständer vid 1817—1818 års riksdag gifna bemyndigandet innehöll, att ständerna öfverlämnade regleringen af posttaxan för utrikes brefväxlingen till Kungl. Maj:ts omsorg för att efter förefallande förändringar i de af andra regeringar vidtagna och med postverket gemenskap ägande anstalter höja eller nedsätta ifrågavarande afgifter — ett bemyndigande, som torde ha gifvits af praktiska hänsyn. Detta beslut upprepades vid 1823 års riksdag, och mig veterligt har icke denna fullmakt sedan dess af Riksdagen återtagits.

Jag vill i detta sammanhang påpeka, att denna fråga var uppe vid 1905 års riksdag. Bevillningsutskottet hade nämligen då uttalat den mening, att det tillkomme Riksdagen allena att bestämma öfver alla slag af postafgifter. Emellertid framgick med önskvärd tydlighet af den år 1905 i kamrarne förda diskussionen, att bevillningsutskottet med detta uttalande icke velat föreslå någon förändring i Riksdagens förut gifna bemyndigande. Jag ansåg mig af dessa skäl icke ha någon anledning att tillstyrka Kungl. Maj:t, att ifrågavarande aftal skulle i någon del hänskjutas till Riksdagens bedömande.

Bevillningsutskottet har nu emellertid tillstyrkt Riksdagen att återkalla den Kungl. Maj:t gifna fullmakten. Jag anser mig dock ej böra underlåta att påpeka, att, därest Riksdagens beslut skulle utfalla i enlighet med bevillningsutskottets hemställan, detta skulle komma att medföra åtskilliga högst afsevärda svårigheter och olägenheter. Det inträffar t. ex. ofta, att rörande postväxlingen med länder, med hvilka Sverige har speciella fördrag, t. ex. England, fråga uppstår om ändringar, som medföra nya eller förändrade afgifter och hvilka det skulle vara högst önskvärdt att genomföra utan tidsutdräkt. I detta hänseende kan anföras ett fall, som just för närvarande föreligger till afgörande, nämligen rörande höjning i den svensk-brittiska postutväxlingen af maximibeloppet för assurans från 3,000 francs till det allmänna internationella maximum, 10,000 francs. En sådan höjning skulle gifvetvis medföra nya assuransutgifter, äfven om dessa skulle komma att beräknas enligt enahanda grunder som hittills skett.

Därjämte torde böra påpekas, hurusom ändrade afgifter, hvilka vid en postkongress beslutas beträffande den allmänna internationella posttrafiken, jämväl kunna, för vinnande af likformighet, påkalla jämkningar i de afgifter, som fastställts genom specialfördrag med vissa länder, t. ex. Danmark och Norge, med hvilka sådana specialfördrag finnas. Förhandlingarna om dylika jämkningar kunna måhända ej hinna afslutas inom sådan tid, att de kunna underställas Riksdagens pröfning före den tidpunkt, då detta, med hänsyn till de vid kongressen fattade besluten, lämpligen bort ske.

Ett annat exempel kan anföras i fråga om postanvisningsväsendet. Jag vill emellertid här ej upptaga kammarens tid med att framdraga flera exempel. Så mycket torde dock vara visst, att det skulle vålla ganska stora svårigheter, om ej dylika och andra öfverenskommelser i postalt hänseende med främmande länder skulle kunna afslutas mellan

tvenne riksdagar — äfven om de vore af brådskande art och till fördel för den korresponderande allmänheten — endast därför att i dem inginge en afgiftsbestämmelse eller därför att en sådan på desamma i mer eller mindre grad inverkade. Och än värre vore det, om hvarje speciell taxebestämmelse ej skulle kunna tillämpas, förrän den blifvit af Riksdagen pröfvad.

Om förhöjning af lägsta vikt-satsen för inrikes bref.
(Forts.)

De olika slag af postafgifter, som äro föremål för öfverenskommelser mellan Sverige och utlandet, äro af så mångfaldig art och äro underkastade så många ändringar — hvilka ofta snarast möjligt behöfva genomföras — att det skulle verka i hög grad försvärande för postverket att sköta den internationella posttrafiken, ifall detta bemyndigande utan vidare återkallades. Af sådana skäl hafva också icke blott våra grannländer Norge och Danmark utan också de flesta andra länder öfverlämnat åt sina respektive regeringar att bestämma de postala afgifterna i postutväxlingen med utlandet.

Då det nu blifvit ifrågasatt af bevillningsutskottet, att Riksdagen skulle återkalla det vid 1817—1818 års riksdag åt Kungl. Maj:t lämnade bemyndigandet att bestämma öfver postafgifterna i trafiken med utlandet, men ett dylikt återkallande synes mig böra föregås af allsidig utredning rörande möjligheten att förebygga de praktiska olägenheter, hvilka med skäl kunna befaras följa ett återkallande af bemyndigandet, så vill jag härmed förklara mig beredd att låta verkställa en utredning, huruvida det kan vara lämpligt, att det åt Kungl. Maj:t lämnade bemyndigandet att bestämma öfver utrikes taxorna må i sin helhet eller delvis återkallas, så att den framställning, hvartill en dylik utredning kan föranleda, må kunna till nästa Riksdag göras i ärendet.

Vidare anförde:

Herr Bergström: Herr talman! Den fråga, som nu föreligger, har, såsom också herr civilministern har framhållit, två hvar för sig beaktansvärda sidor, en konstitutionell och en praktisk. Hvad den konstitutionella sidan af frågan angår, så förefinnes det ju, särdeles efter herr civilministerns yttrande, icke någon meningsskiljaktighet mellan regeringen, å ena sidan, samt bevillningsutskottet och Riksdagen, å den andra sidan, därom, att Riksdagen allena har bestämmanderätten i afseende å postmedlen.

Hvad beträffar den praktiska sidan af saken, behöfver jag väl knappast betona, att det naturligtvis aldrig har varit bevillningsutskottets tanke att man skulle återkalla det bemyndigande till regeringen att hafva omsorg om den utrikes brefväxlingen, som kan anses ligga uti 1817—1818 och 1823 års riksdagsbeslut, för att dessa ärenden för framtiden skulle komma att helt och hållet tagas om händer af Riksdagen. Detta har naturligtvis aldrig varit meningen, utan man har i bevillningsutskottet föreställt sig, att återkallandet skulle omedelbart följas af en framställning från regeringen till Riksdagen, åsyftande ett nytt bemyndigande, men, såsom bevillningsutskottet tänkt sig saken, icke ett bemyndigande af den generella art, som det äldre bemyndigandet har varit, utan ett bemyndigande, på lämpligt sätt begränsadt och efter nuvarande tidsförhållanden afpassadt. Det är ju dock, mina

Om förhöjning af lägsta viktsatsen för inrikes bref.
[(Forts.)]

herrar, en betydlig skillnad mellan förhållandena nu och då. Då inträffade riksdagar hvart femte år, sedermera hvart tredje år, numera hafva vi riksdagar hvarje år. Redan detta utgör ju en mycket afsevärds killnad. Om vi nu se på det särskilda fall, som här föreligger, och som kan anses hafva utgjort den närmaste anledningen till bevillningsutskottets framställning, så yttrade herr civilministern, att då 1905 års Riksdag, vid hvilken äfven frågan om den utrikes brevväxlingen hade varit uppe, icke hade ansett sig hafva skäl att vidtaga någon åtgärd, liknande den, som nu af bevillningsutskottet ifrågasatts, så har herr civilministern å sin sida icke heller ansett sig hafva skäl att inför Riksdagen framlägga den fråga om utrikesportot, som nu är på tal, till dess afgörande. Ja, anledningen till att bevillningsutskottet vid 1905 års riksdag icke gick in på frågan om utrikesportot var ju den, att man då förehade en fråga, som uteslutande rörde det inrikes portot. Det fanns ej något skäl för bevillningsutskottet att då gå närmare in på frågan om utrikesportot. Men nog synes det mig, som om det i hvarje fall bort kunna förefinnas skäl för regeringen att inför Riksdagen nu framlägga denna fråga om utrikesportot beträffande lägsta viktsatsen för bref. Det synes mig, som om tre särskilda skäl därtill i detta fall bort föranleda. För det första råder ju onekligen ett mycket nära sammanhang mellan denna fråga om utrikesportot och den fråga beträffande det inrikesportot, som Kungl. Maj:t i särskild proposition framlagt inför Riksdagen. Vi veta ju alla, hurusom frågan om lägsta viktsatsen för inrikes bref har förelegat gång på gång vid riksdagarna, men just på grund af sammanhanget med frågan om utrikesportot hafva de motioner, som i detta afseende väckts, icke ledt till något resultat. Det synes mig då, som sagdt, som om det bort ligga nära till hands att nu i ett sammanhang framlägga dess frågor inför Riksdagen. Ett andra skäl därtill hade man ju däri, att öfverenskommelsen vid postkongressen i Rom sistlidet år på denna punkt allenast var af villkorlig art, i det att det skulle bero på förhållandena i de olika länderna, huruvida de skulle vara skyldiga att genast eller längre fram biträda beslutet i denna del. Ett tredje skäl var ju det, att fristen för biträdandet af öfverenskommelserna vid postkongressen i Rom var satt till den 1 oktober 1907. Alltså borde denna fråga utan tvifvel med mycken fördel kunnat i hela sitt sammanhang framläggas inför Riksdagen. Nu kan man säga, att i detta fall tillmötesgick ändock Kungl. Maj:t en inom vissa kretsar af Riksdagen länge närd önskan. Man må dock ej fördölja för sig, att man på andra håll inom Riksdagen hyst en motsatt mening i fråga om lägsta viktsatsen för bref, och att detta kunnat åberopas såsom ett ytterligare skäl att framlägga frågan i sin helhet. Det är ju för öfrigt alldeles klart, att man kan tänka sig åtskilliga fall, då Riksdagen skulle kunna blifva formligen bunden i afseende på sin beslutanderätt med afseende å det inrikes portot, därest Kungl. Maj:t utan någon hänvändelse till Riksdagen inginge dylika aftal, som sedan med afseende å det inrikes portot skulle hafva alldeles gifna konsekvenser.

Med hvad jag nu har sagt har jag velat visa, att man verkligen har skäl att taga i öfvervägande, huruvida icke ett bemyndigade, som

framdeles gifves Kungl. Maj:t i detta afseende, bör vara af en mera begränsad, mera efter tidsförhållandena afpassad art. Det är ju i åtskilliga andra afseenden Riksdagen år för år lämnar Kungl. Maj:t likartade bemyndiganden. På herr civilministerns egen fördragning hafva årets riksdag inlämnats ett par propositioner, som behandlats i denna vecka, och på grund af hvilka Riksdagen lämnat Kungl. Maj:t dylika bemyndiganden, nämligen med afseende å upplåtande af kronojord för framdragande af vissa elektriska ledningar och med afseende å beviljande af vissa förmåner för enskilda järnvägsanläggningar. På herr jordbruksministerns fördragning förekomma också hvarje år liknade propositioner, som gifva anledning till bemyndiganden från Riksdagens sida, och på herr finansministerns fördragning hafva vi särskildt att notera en viktig framställning, som också den ger anledning till bemyndigande från Riksdagens sida, nämligen med afseende å användandet af besparingarne. Emellertid, af herr civilministerns yttrande framgår det ju tydligt med afseende å sakens praktiska sida, att den tanken icke varit främmande för herr civilministern och regeringen, att detta bemyndigande kan och bör få en annan omfattning än hittills. Enligt mitt förmenande kan man också väl tillgodose den ena synpunkten, den konstitutionella, utan att man därför på något sätt behöfver eftersätta den andra synpunkten, den praktiska. Och då nu enligt herr civilministerns gifna förklaring en utredning skall igångsättas, afseende att klarera, huruvida det kan vara lämpligt, att det åt Kungl. Maj:t lämnade bemyndigande att bestämma öfver utrikespostafgifterna helt eller delvis återkallas, samt till nästa riksdag en framställning i detta ämne skall göras, och då naturligtvis riksdagen i sista hand kommer att hafva afgörandet i denna fråga, så tillåter jag mig, därtill af bevillningsutskottet bemyndigad, att hemställa, att mellanmeningen i första punkten af bevillningsutskottets nu föredragna betänkande n:o 1 måtte utgå, och att således Andra Kammaren i afseende å denna punkt måtte besluta, att Riksdagen ville bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition angående höjning af lägsta viktsatsen för inrikes bref.

*Om förhöjning af lägsta viktsatsen för inrikes bref.
(Forts.)*

I detta anförande instämde herrar *Jansson* i Krakerud, *Berg* i Göteborg och *Bromée* i Billsta.

Herr Hammarlund: Herr talman! Jag hade ursprungligen begärt ordet för att yrka återremiss i denna fråga, och jag hade medtagit detta åskådningsmaterial för att visa kammaren, huru omöjligt bevillningsutskottets förevarande förslag är. Men efter de två anföranden, som nu här blifvit hållna, har ju detta ärende kommit in i ett alldeles förändradt läge, då nu bevillningsutskottets vice ordförande medgifvit, att hela denna mellanmening finge strykas. Jag skall emellertid i alla fall be att få yttra några ord i frågan, emedan jag anser, att här är en sak, som blifvit förbisedd såväl i utskottsbetänkandet som under denna debatt, men som förtjänar att påpekas, och det är, att denna fråga rör icke blott det utrikes portot utan i minst lika hög grad de inrikes postafgifterna. När nu en reglering skall ske och det gäller att bestämma hvilka afgifter Riksdagen skall fast-

Om förhöjning af lägsta vikt-satsen för inrikes bref.
(Forts.)

ställa, och hvilka som Kungl. Maj:t skall hafva hand om, då böra vi ej hålla oss blott till de utrikes postafgifterna, utan äfven till de inrikes och söka att få hela denna sak reglerad.

Jag sade, att jag ursprungligen tänkt att begära återremiss. Jag vågade nämligen ej gå så långt, som vice ordföranden i bevillningsutskottet nu gjort, då han begärt, att mellanmeningen måtte alldeles strykas. Principiellt sedt har utskottet ju alldeles rätt. Det kan icke råda den minsta tvekan därom, att icke enligt 60 § regeringsformen postmedlen äro att hänföra till bevillningar och i följd af denna sin natur höra under Riksdagens beslutanderätt. Men denna bestämmelse har *aldrig* tillämpats. Hvad den utländska rörelsen angår, så har — såsom ju påvisats i betänkandet — Riksdagen lämnat Kungl. Maj:t ett särskildt bemyndigande. Men hvad angår den inrikes rörelsen, så har aldrig något sådant bemyndigande lämnats, utan här har — naturligtvis af rent praktiska skäl och med åsidosättande af det formella — Kungl. Maj:t på egen hand fastställt en massa utgifter utan att fråga Riksdagen därom, och Riksdagen har hittills låtit det därvid bero. Ty Riksdagen har förmodligen ansett, att det skulle vara en orimlighet, att en hop små afgifter, som intet väsentligt inbringa, fastställdes af Riksdagen själf. Det är, ifall jag har räknat rätt, ej mindre än 17 olika afgifter rörande de inrikes postförsändelserna, som hittills fastställts af Kungl. Maj:t och icke af Riksdagen, och Riksdagen har, som sagdt, helt enkelt blundat inför detta förhållande.

För sex å sju år sedan hade jag tillfälle att deltaga i en på Kungl. Maj:ts föranstaltande tillsatt kommité för reglering af tidningarnas postbefordringsavgifter. Den konstitutionella sidan i afseende å bestämmandet af dessa afgifter kom därvid helt naturligt äfven på tal. Vid studiet af denna fråga kom jag till klart medvetande om, hvilket kaos som råder på detta område i vårt land. Hvad angår tidningarnas postafgifter, sökte vi helt naturligt ordna saken så, att ingen anmärkning kunde ur konstitutionell synpunkt göras. Men det var å andra sidan klart för oss, att åtskilliga afgifter, hvarom då var tal, voro af den art, att de icke lämpligen kunde af Riksdagen i detalj fastställas. Därför uppgjordes författningsförslaget efter den normen, att Riksdagen skulle bestämma alla väsentliga afgifter, men att Riksdagen skulle bemyndiga Kungl. Maj:t eller generalpoststyrelsen att i vissa fall medgifva undantag; så i fråga om bilagor samt om inlämnande af tidningar på extra tid, o. s. v. I enlighet härmed beslöt Riksdagen, då ärendet här afgjordes år 1904.

Sedan sålunda i fråga om tidningarnas postbefordringsavgifter frågan blifvit fullt nöjaktigt ordnad, ansåg jag, att konsekvensen kräfde, att det äfven ordnades på ett likartadt sätt beträffande fastställdet af öfriga postafgifter; och jag kom till det resultat, att lämpligaste sättet att ordna saken vore, att vi i vårt land skaffade oss en postlag, liksom man har ordnat saken i Danmark, Norge och Tyskland m. fl. länder. I en sådan lag skulle sammanföras alla de stadganden, som reglera hufvudgrunderna för postverksamheten, och där skulle sålunda gränserna för Kungl. Maj:t befogenhet öfver posttaxan noga angifvas. Jag satte upp ett utkast till en riksdagsmotion i ämnet i tanke att föra fram frågan här i Riksdagen. Men det blef aldrig något

af med den saken, emedan jag erfor, att generalpoststyrelsen själf tänkte taga initiativ i frågan; och det gjorde generalpoststyrelsen också, i det styrelsen i slutet af år 1905 ingick till Kungl. Maj:t med en skrifvelse i ämnet.

Om förhöjning af lägsta vikt-satsen för inrikes bref.
(Forts.)

Denna skrifvelse, som icke finnes omnämnd i utskottsbetänkandet och icke heller varit på tal under debatten, ehuru den i hög grad berör den föreliggande frågan, har jag här i dess helhet i min hand, och klämman lyder så:

att »det täcktes Eders Kungl. Maj:t finna skäligen förordna om utarbetande af förslag till en svensk postlag; Och torde, därest arbetet skulle verkställas af generalpoststyrelsen, styrelsen erhålla bemyndigande att tillkalla en eller två sakkunniga personer utom postverket, med rätt att af postmedel tilldela såväl desse som de posttjänstemän, hvilka kunna komma i fråga att för arbetet anlitas, ersättning i likhet med hvad för kommittéledamöter plägar af Eders Kungl. Maj:t föreskrivas».

Det var, som sagdt, i slutet af år 1905 denna skrifvelse ingick till Kungl. Maj:t, men vid denna skrifvelse har, såvidt jag kunnat förstå, Kungl. Maj:t hittills ingenting åtgjort. Detta har förmodligen varit beroende på de många ministerskiftena under de senaste åren.

I stället för att lösa frågan på det sätt, som generalpoststyrelsen antydt i sin skrifvelse, har nu bevillningsutskottet uti detta betänkande trott, att en lösning kunde vinnas genom att helt enkelt draga ett streck öfver det medgifvande, som Riksdagen förut lämnat Kungl. Maj:t beträffande det utrikes postportot. Det skulle enligt min mening vara ett alltför bryskt sätt att gå till väga för att lösa denna ganska invecklade fråga. Där förekommer ingen som helst utredning; och det lilla, som anföres, är delvis mycket dunkelt och oklart.

Sålunda säger utskottet visserligen, att Riksdagen allena bör bestämna öfver postafgifterna; men hvad utskottet åsyftar med postafgifter, det har utskottet icke alls utredt, lika litet som det lämnar Riksdagen någon ledning genom en förteckning på de särskilda slagen af postafgifter. När man läser detta betänkande, stannar man för öfrigt i stor villrådighet om hvad utskottet själf menar med »postafgifter». Utskottet har nämligen icke mindre än tre olika definitioner härpå. I klämman heter det »alla slag af postafgifter», således äfven de postafgifter, som ej höra till postmedlen. Följaktligen skulle Riksdagen bestämna äfven öfver följande afgifter, hvilka hittills fastställts af Kungl. Maj:t, nämligen: afgift för lösväska, för bokföring af postafgifter, för vidimation, för intyg rörande innehållet i ankommen assurerad försändelse, för förbudssedlar samt för fackafläggning på vissa orter, där postmästaren på egen risk anordnat s. k. amerikanska boxar. Men om vi läsa öfverst på sid. 6, så finna vi en annan definition på hvad utskottet menar med »postafgifter». Där säges det, att det här är fråga om »postporto och alla de öfriga hithörande afgifter, som ingå bland postmedlen», och det finner jag vara en alldeles riktig definition. Men när vi så gå till nästa stycke, så vidhåller utskottet icke själf denna mening, utan där ha vi en tredje definition. Där säger nämligen bevillningsutskottet, att det är fråga om de »postafgifter, hvilka alla utgöras på ett och samma sätt, nämligen i form af

Om jörhöjning af lägsta viké-satsen för inrikes bref.
(Forts.)

stämpelavgift medelst frimärken». Då skulle sålunda undantagas alla de postavgifter, som icke erläggas genom frimärken, och de utgöra sammanlagdt icke mindre än omkring en och en half miljon kronor, nämligen, enligt bokslutet för år 1905, postbefordringsavgifter för tidningar och tidskrifter 1,114,000 kronor, befordringsavgifter för utgivarekorsband 87,000 kronor, avgifter för ankomna, med lösen belagda försändelser 210,000 kronor, frakt- och passagerareavgifter å postverkets ångfartyg 11,000 kronor, fackavgifter 6,000 kronor samt registreringsavgifter 13,000 kronor — allt i afrundade tal. Det är således nära en och en half miljon kronor, som ej skulle ingå bland postavgifterna, i fall denna sista definition skulle godkännas såsom den riktiga.

Ja, som sagdt, hvad bevillningsutskottet här har menat med postavgifter, det är mycket oklart.

Men hvad jag särskildt vill betona är, att då nu det är fråga om att reglera hela denna stora sak, så synes det mig angeläget, att vi icke blott hålla oss till de utrikes postavgifterna utan äfven till de inländska. Utaf dessa inländska postavgifter är det icke mer än fem slag, som hittills hafva bestämts af Riksdagen, nämligen: portot för bref och brefkort, portot för paket, rekommendationsavgiften, assurancesavgiften samt avgifterna för inländska tidningar och andra periodiska skrifter.

I fråga om de öfriga inländska postavgifterna är det åtskilliga, som äro af den natur, att de alldeles påtagligt borde bestämmas af Riksdagen. Hit höra avgifterna för kortbref, för korsband bestående af andra trycksaker än tidningar, för postförskott, för postanvisningar, för guld- och silfvertackor till riksbanken i Stockholm. Då Riksdagen fastställt avgiften för brefkort, synes det vara alldeles på sin plats, att Riksdagen bestämmer avgiften äfven för kortbref; och likadant som förhållandet är med avgiften för tidningskorsband, likadant borde det väl äfven vara med korsbandsavgiften för andra trycksaker; och på samma sätt, som avgiften bestämts för rekommendation och assurans, borde den väl äfven bestämmas för postförskott och postanvisningar. Här är det onekligen det enda riktiga, att Riksdagen bestämmer avgifterna; och i afseende å dessa avgifter har utskottet alldeles rätt.

I fråga om åtskilliga andra avgifter kan man stå tveksam, huruvida de böra bestämmas af Riksdagen eller af Kungl. Maj:t. Jag tänker härvid på sådana detaljer som avgifterna för expressbefordran, mottagningsbevis, reklamation, adressförändring och återtagande af postförsändelse, lösen för ofrankerade eller ofullständigt frankerade försändelser, intyg om innehållet i afgående assurerad försändelse, registrering af ankommen värdeförsändelse samt öfverflyttning af postabonnerad tidning. Dessa 8 olika postavgifter synas emellertid vara alltför obetydliga, för att Riksdagen skulle lägga sig i sådana detaljer — åtminstone förtjänar den saken utredas.

Slutligen hafva vi en grupp avgifter, som höra till postmedlen, men som alldeles påtagligt *icke* böra fastställas af Riksdagen. Dit höra avgifter för person- och godsbefordran å postverkets ångfartyg, för hembäring af tyngre paket, samt för fackafäggning å orter, där postverket själf anordnat s. k. amerikanska boxar.

Dessa frågor angående de inrikes postafgifterna, borde, synes det mig, ordnas på samma gång som det är fråga om att bringa en ordning i fastställandet af de utrikes postafgifterna.

Den föregående talaren nämnde, att bevillningsutskottet visserligen icke menat, att Riksdagen skulle i detalj fastställa alla de utrikes postafgifterna. För att visa, huru opraktiskt det skulle vara, att Riksdagen själf toge på sig denna börda, behöfver jag såsom exempel allenast förevisa dessa två stora volymer, hvilka redogöra för postafgifter rörande utländska postpaket; och det förstå herrarne, att icke kan det vara rim och reson i att Riksdagen sitter här och bestämmer alla dylika afgifter rörande postpaket till Ceylon, Montenegro, Tasmania o. s. v. — Till sistnämnda ort 10 olika afgifter, men huru många paket gå årligen från Sverige till Tasmania? För öfrigt undergå dessa afgifter oupphörliga förändringar. Här ligga massor af lösa blad inuti dessa tryckta taxor; det är ändringar, som skett, sedan dessa taxor utkommo 1902. Om Riksdagen skulle fastställa de utrikes postafgifterna, så skulle den väl också bestämma de postfördrag, hvarpå dessa afgifter hvila. Jag har här ett exemplar af de allmänna internationella postfördrag, som nu äro gällande, och här en diger volym, som innehåller en samling särskilda fördrag, afslutna mellan Sverige och vissa främmande länder rörande postförhållanden, de flesta med en massa ändringar och tillägg uti. Icke kan det vara lämpligt, att Riksdagens dyrbara tid upptages af sådana detaljer; och icke heller är det behöfligt, att riksdagstrycket belastas med sådana saker.

Nej, låt oss taga saken praktiskt och förståndigt. Det är då nödvändigt att göra en åtskillnad mellan, å ena sidan, sådana i postutväxlingen med utlandet förekommande afgifter, som både i och för sig och genom de konsekvenser, de medföra för den inrikes poströrelsen, äro af verklig statsfinansiell betydelse, och, å andra sidan, sådana postafgifter, som fullständigt sakna en dylik betydelse. Beträffande den förra gruppen afgifter kan det ju ej vara annat än lämpligt att lägga afgörandet i Riksdagens hand, men icke så med afseende å de senare afgifterna.

Såsom jag redan framhållit, tror jag, att saken lämpligast kunde ordnas genom en postlag. Den närmast föregående talaren menade, att Riksdagen borde lämna regeringen ett årligt bemyndigande på lämpligt sätt i denna fråga. Jag tror, att det vore bättre att fastställa hela denna sak genom en postlag, på sätt generalpoststyrelsen föreslagit; och det var i syfte att Riksdagen nu skulle, med vidhållande utaf den rent principiella ståndpunkten, skriva till Kungl. Maj:t och begära utarbetande och framläggande af förslag till en dylik postlag, som jag hade tänkt begära återremiss. Men sedan nu från utskottets sida yrkats, att mellanmeningen i klämman helt enkelt skulle utgå, så skall jag förena mig i detta yrkande, och gör detta under uttalande af den förhoppningen att, då frågan nu blir föremål för Kungl. Maj:ts utredning, uppmärksamheten måtte riktas icke blott på de utrikes afgifterna utan äfven på de inrikes, och att förslag till en postlag måtte snarast möjligt framläggas för Riksdagen. Jag förenar mig i herr David Bergströms yrkande.

Om förhöjning af lägsta vikt-satsen för inrikes bref.
(Forts.)

Om förhöjning af lägsta viktsatsen för inrikes bref.
(Forts.)

Herr Warburg: Herr talman! Jag skall tillåta mig att komma in på själfva klämman i utskottets utlåtande, nämligen om bifall till Kungl. Maj:ts proposition angående höjning af lägsta viktsatsen för inrikes bref. Då jag så gör, sker det icke för att på något sätt vilja motsätta mig den förmån, som Kungl. Maj:t härigenom velat bereda den korresponderande allmänheten; men jag kan icke underlåta att fästa herrarnes uppmärksamhet vid några ord i herr civilministerns motivering, hvilka synas mig vara af den beskaffenhet, att vi i alla fall böra något tänka på dem, innan vi utan vidare bifalla förslaget.

Herr civilministern säger nämligen: »I det förslag till stater för år 1908, som generalpoststyrelsen aflämnat, har styrelsen visserligen beräknat postverkets inkomster till 19,000,000 kronor, men samtidigt föreslagit utgiftsstater, som springa upp till ett sammanlagdt belopp af 18,425,000 kronor. Öfverskottet skulle således blifva allenast 575,000 kronor. Därest generalpoststyrelsens förslag härutinnan skulle hafva vunnit bifall, skulle följaktligen en ökning i inkomster af 225,000 kronor betydtt ett med nära 40 procent ökadtt öfverskott. Jag har dock ansett denna så att säga ekonomiska betänklighet ej vara större, än att den uppväges af de fördelar, ett bifall till generalpoststyrelsens nu ifrågavarande förslag skulle medföra. Herr civilministern förutsätter alltså här, att generalpoststyrelsens förslag till stat möjligen skulle vinna bifall, och då hade dessa 225,000 kronor spelat en mycket stor roll. Men i ett anförande till statsrådsprotokollet samma dag rörande regleringen af sjätte hufvudtiteln, finner jag, att han kommit till ett annat resultat beträffande det belopp, hvarmed inkomsterna skulle öfverstiga utgifterna, i det att detta angifves vara 800,000 kronor. Det är en händelse, som ser ut som en tanke, att om jag drar 575,000 kronor från de 800,000 kronorna, så får jag just den skillnad af 225,000 kronor, som motsvarar minskningen i postverkets finanser med anledning af viktens höjning. Hur har då denna ändring kunnat ske? Jo, till en ganska stor del därigenom, att civilministern icke funnit anledning att upptaga *generalpoststyrelsens förslag om förbättring af postbetjäntes löner*. Då jag tillika med en del andra medlemmar af denna kammare instämt i herr Thylanders motion om bifall till generalpoststyrelsens förslag härutinnan, så ber jag att få påpeka, att om ett bifall till höjning af viktsatsen betyder, att postbetjäntes löner därigenom skola minskas, då, men endast då, kan jag icke vara med om detta förslag. Ty visserligen kan jag sympatisera med att korrespondenterna skola få så låga afgifter som med postväsendets finanser är möjligt, men jag anser icke, att detta bör ske på postbetjäntes och öfriga i postverket anställdes bekostnad. Postverket är visserligen en afsevärd affär, men dess inkomster böra väl icke i den meningen vara en bevillning för statsverket, att det skall vara en mjölkko, af hvilken statsverket genom nedpressande af enskilda personers aflöning under ett lämpligt existensbehof skall skaffa sig ökade inkomster och gynna, om jag så får säga, sina kunder på sina tjänares bekostnad. Detta är en affärsprincip, som jag för min ringa del icke kan vara med om. Jag vill därför gärna taga som ett godt omen, att civilministern förutsatt, att generalpoststyrelsens stat-

förslag skulle vinna bifall, då han gjort denna beräkning om för-lusten på viktsatsen, och icke ens nämnt sitt eget förslag, som han samma dag framlade, — ty i sådant fall skulle procenten för det ökade öfverskottet — om ej viktsatsen höjdes — icke vara 40, utan 28, så vida jag räknat rätt. Jag ber således, på samma gång jag yrkar bifall till herr David Bergströms och bevillningsutskottets förslag, att få uttryckligen reservera mig mot att denna nedsättning i vikt-satsen skall drabba postbetjante i deras aflöningsförmåner.

Sedan öfverläggningen härmed förklarats afslutad samt herr tal-mannen framställt propositioner i ämnet, biföll kammaren det af herr Bergström under öfverläggningen gjorda yrkandet.

Punkten 2:o).

Utskottets hemställan bifölls.

§ 7.

Efter föredragning vidare af bevillningsutskottets betänkande n:o 2, i anledning af väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående inledande af underhandlingar med Danmark och Norge i fråga om höjning af viktsatsen för bref, som befordras länderna emellan för enkelt porto, begärdes ordet af

Om under-handlingar med Danmark och Norge i fråga om höjning af lägsta viktsatsen för bref.

Herr Hammarström, som anförde: Då jag väckte förslag angående förhöjning af lägsta viktsatsen för inrikes bref, syntes det mig, att konsekvensen fordrade, att något gjordes med afseende på öfverenskommelsen de tre skandinaviska länderna emellan, och det var därför jag väckte denna motion. Då jag emellertid läste utskottets föregående betänkande — det som nyss behandlats — och ställde det i sammanhang med detta betänkande, så kunde jag icke befria mig från den känslan, att utskottet gjort sig skyldigt till en inkonsekvens. Ty under det att utskottet i det föregående betänkandet föreslår Riksdagen att besluta i enlighet med den passus som nyss blifvit struken, säger det dock i detta: »De åtgärder, som för inledande af underhandling härom erfordras, lära emellertid ankomma på Kungl. Maj:t att i vanlig ordning vidtaga, och hemställer utskottet fördens skull, att förevarande motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående inledande af underhandlingar med Danmark och Norge i fråga om höjning af viktsatsen för bref, som befordras länderna emellan för enkelt porto, icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.» I det första fallet säger således utskottet, att det är Riksdagen allena, som har beslutanderätten, men i detta, att det lär ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga nödiga åtgärder. Jag har under hand fått höra, att utskottet menat, att det skulle gå så till, att Kungl. Maj:t skulle få inkomma med förslag i detta syfte. Men då synes det mig, som om i utskottsbetänkandet, som ju icke är mer än ett blad, bort få rum några rader härom, så att man sluppit sväfvä i okunnighet om hvad utskottet i det fallet menar.

Om underhandlingar med Danmark och Norge i fråga om höjning af lägsta viktsatsen för bref.

(Forts.)⁹

Då emellertid utskottet är enigt med mig beträffande själfva förslaget och sättet för dess realiserande, förefaller det mig, som om utskottet skulle vara väl ifrigt att få slå ihjäl motionen. Det vore mera grundlagsenligt, om Riksdagen fått uttala sin mening, än att privata underhandlingar fördes mellan utskottet och regeringen. Som saken nu ligger, synes det ändamål, som jag velat vinna, i alla fall vinnas, hvarför jag, herr talman, icke skall besvära med något yrkande.

Herr Bergström: Då den ärade motionären icke gjorde något yrkande, kunde jag kanske ha underlåtit att yttra mig i frågan, men jag ber dock få framhålla att utskottet naturligtvis vid behandlingen af denna motion uti den principiella frågan stått på aldeles samma ståndpunkt, som det intagit vid behandling af Kungl. Maj:t proposition. Utskottet har icke alls gjort något extra medgifvande med afseende å Kungl. Maj:ts rätt, då utskottet sagt: »de åtgärder, som för inledande af underhandling härom erfordras, lära emellertid ankomma på Kungl. Maj:t». Det är aldeles klart, att det är Kungl. Maj:t, som skall inleda underhandling i ärendet. De åtgärder, som sedermera kunna ankomma på beslut af Riksdagen, blifva en senare fråga.

Herr Hammarström: Vid det plenum, då jag ämnade framlägga min motion, talade jag med numera afidne generalpostdirektören von Krusenstjerna om denna sak. Jag frågade honom då, om det vore meningen att vidtaga några åtgärder i förevarande hänseende, hvarpå han svarade: »något sådant har icke varit tal om och jag kan därför icke yttra mig därom». Hade han gifvit uttryck åt den meningen, att det skulle komma till något resultat med afseende på förevarande fråga, hade jag icke framlämnat min motion. Men då saken kommit på tal, torde det i alla fall icke hafva skadat, att det blifvit berördt något litet.

Chefen för civildepartementet, herr statsrådet Juhlin: Jag anser mig böra lämna den upplysningen, att det, sedan en sådan ändring som den om lägsta viktsatsens höjande blifvit beslutad, åligger enligt en öfverenskommelse, som gäller mellan Danmark och Sverige från år 1891, och en dylik mellan Norge och Sverige från år 1892, vederbörande poststyrelser i dessa riken att öfverenskomma om ändring i den riktning, som af den ärade motionären här föreslagits. Men dessa deras öfverenskommelser, som måste träffas på grund af det beslut, som här i dag fattats, skola enligt de mellan rikena gällande öfverenskommelser, underställas vederbörande regeringar.

Vidare anfördes ej. Utskottets hemställan bifölls.

§ 8.

Å föredragningslistan fanns härefter upptaget bevillningsutskottets memorial n:o 3, angående vissa ändringar i gällande förordning angående stämpelafgiften.

I detta memorial hemställde utskottet,
att Riksdagen ville besluta:

1:o att 8, 27 och 54 §§ i gällande förordning angående stämpelafgiften skulle erhålla den förändrade lydelse, som ett memorialet bilagdt förslag utvisade; samt

2:o att de ifrågavarande förändrade bestämmelserna skulle träda i kraft från och med dag under innevarande år, som af Kungl. Maj:t bestämdes.

Sedan herr talmannen anmält ärendet till handläggning, begärdes ordet af

Herr Bergström, som yttrade: Herr talman! I afseende å föredragningsordningen tillåter jag mig hemställa,

att bevillningsutskottets memorial n:o 3 måtte föredragas på följande sätt:

att först behandlas de i betänkandet omförmälda 8, 27 och 54 §§ i stämpelförordningen, därvid paragraferna föredragas i nummerföljd och, där desamma äro uppdelade i särskilda rubriker, hvarje rubrik för sig;

att vid behandlingen af 8 § öfverläggningen må omfatta memorialet i dess helhet;

att af förslaget text ej må behöfva uppläsas andra delar än sådana, beträffande hvilka uppläsning begäres;

att, för den händelse förslaget kommer att i en eller annan del återremitteras, utskottet lämnas öppen rätt att vid ärendets förnyade behandling i afseende å de delar, som blifvit med eller utan ändring godkända, föreslå sådana jämkningar, som af ifrågasatta ändringar i återförvisade delar kunna föranledas;

att, efter det ofvannämnda §§ blifvit genomgångna, hvad utskottet hemställt i punkten 1:o företages till afgörande; samt

att därefter föredrages punkten 2:o i memorialet.

Hvad herr Bergström sålunda hemställt bifölls af kammaren.

8, 27 och 54 §§.

Godkändes.

Utskottets hemställan i *punkten 1:o* förklarades besvarad genom kammarens här ofvan antecknade beslut.

Punkten 2:o.

Utskottets hemställan bifölls.

§ 9.

Vidare föredrogos hvar för sig och blefvo af kammaren godkända lagutskottets utlåtanden:

Andra Kammaren, Prot. 1907. N:o 12.

n:o 2, i anledning af väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående upphörande af inteckningsförnyelse;

n:o 3, i anledning af väckta motioner om skrivelse till Kungl. Maj:t angående internering af alkoholister; och

n:o 4, i anledning af väckt motion om ändring af 18 kap. 16 § strafflagen.

§ 10.

*Om lättnader
i värnplikts-
öfningen för
medlem af
skytte-
förening.*

Därnäst i ordningen förelåg till afgörande lagutskottets utlåtande n:o 5, i anledning af väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående lättnader i värnpliktsöfningen för värnpliktig, som är medlem i skytteförening.

I en inom Andra Kammaren väckt, till lagutskottet hänvisad motion, n:o 128, hade herr *P. Hörnstén* föreslagit, att Riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes låta utreda möjligheten af lättnader i värnpliktsöfningen för värnpliktig, som vore skytteföreningsmedlem, samt för Riksdagen framlägga de förslag, hvartill utredningen kunde föranleda.

Utskottet hemställde, att förevarande motion ej måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Sedan utskottets hemställan blifvit uppläst, yttrade:

Herr Hörnstén: Gentemot ett enhälligt lagutskotts afstyrkande torde det icke vara lönt att komma med något vidlyftigt anförande. Jag vill blott påpeka, att då vid 1904 års riksdag motion i samma syfte blifvit väckt och behandlad af ett tillfälligt utskott, återkom densamma till kammaren, åtföljd af en reservation, hvilken lyckades samla 63 röster till förmån för den tanke, som i motionen uttalats. Lagutskottet har nu, med åberopande af hvad 1904 års tillfälliga utskott yttrat såsom skäl för afslag, enhälligt afstyrkt min motion och därvid nämnt, att jag icke förebragt några nya synpunkter uti ifrågavarande hänseende. Jag tror mig dock i min motion hafva kommit med åtskilligt, som åtminstone i viss mån torde kunna sägas vara nya synpunkter. Jag vågar icke bestämdt påstå, men jag tror mig dock hafva funnit, att intresset för skytterörelsen numera icke utmärkes af samma lifaktighet som förut, och jag tror mig vara berättigad påstå, att den slapphet, som möjligen börjar förefinnas, beror därpå, att de värnpliktige icke anse sig hafva någon nytta af att ingå i en skytteförening. Vidare är det endast fråga om en begäran om utredning genom Kungl. Maj:ts försorg, och det torde under nuvarande förhållanden vara ganska lyckligt, om denna begäran kunde bifallas, då vi veta, att i Kungl. Maj:ts regering sitter en person, som så varmt intresserar sig för skytterörelsen som den nuvarande chefen för landtförsvarsdepartementet. Men, som sagdt, gent emot utskottets enhälliga afstyrkande torde det icke vara så lätt att komma fram med några argument, som inverka så synnerligen mycket

på den nu glest besatta kammaren. Jag finner mig dock oförhindrad att yrka afslag å utskottets hemställan och bifall till min motion.

*Om lättnader
i värnplikts-
öfningar för
medlem af
skytte-
förening.
(Forts.)*

Herr Zetterstrand: Gentemot hvad motionären anført vill jag erinra om, att inga förändrade förhållanden inträdt, sedan denna fråga senast behandlades af kammaren. Då beslöt kammaren med ganska stor majoritet att icke biträda framställningen. Dessutom är det en annan omständighet, som inverkat på afgörandet. Det är nämligen så, att, då numera skytteföreningarna i landet hafva en gemensam skytteriksdag, som i alla afseenden kan tillvarata deras intressen, man väntat, att, för den händelse inom skytteföreningarna verkligen skulle råda en bestämd önskan om, att något bestämdes i det syfte motionären yrkat, framställning i sådant syfte skulle gjorts från skytteriksdagen. Någon dylik framställning har emellertid veterligen icke blifvit gjord, och man har då icke ansett, att man endast på grund af framställt yrkande af enskild motionär borde i denna fråga aflåta en skrivelse till Kungl. Maj:t. Utskottet har med anledning däraf stannat vid det beslut, som här föreligger. Jag yrkar bifall till utskottets hemställan.

Öfverläggningen var härmed slutad. Efter af herr talmannen gifna propositioner å de därunder framställda yrkandena blef utskottets hemställan af kammaren bifallen.

§ 11.

Bankoutskottets häruppå föredragna memorial n:o 4, om verkställd granskning af riksbankens styrelse och förvaltning, blef af kammaren godkänt.

§ 12.

Ordet lämnades härefter på begäran till

Herr Branting, som yttrade: Då kammaren gifvit mig i uppdrag att vara ledamot af särskilda utskottet n:o 1, får jag härmed värdsamt anhålla att blifva entledigad från mitt ledamotskap i bevillningsutskottet.

Denna herr Brantings anhållan bifölls af kammaren; och beslöt kammaren på därom af herr talmannen gjord framställning att nästkommande onsdag den 20 februari välja ledamot i bevillningsutskottet efter herr Branting.

§ 13.

Herr *L. J. Carlsson* i Malmberget aflämnade en af honom med flere undertecknad motion, n:o 185, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förebyggande af försäljning af eter- eller sprithaltiga läke-

medel under sådana förhållanden, att de kunna användas såsom rus-gifvande medel.

Motionen bordlades på begäran.

§ 14.

Till bordläggning anmäldes

statsutskottets utlåtanden:

n:o 25, i anledning af vissa af Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag för statens järnvägar; och

n:o 26, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af vissa till indragna landssekreterarbostället Kjöflinge n:o 1 i Hallands län hörande lägenheter;

bevillningsutskottets betänkanden:

n:o 4, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående sättet för verkställande af stämpelbeläggning af stämpelpfiktiga handlingar och kontrollen därå;

n:o 5, i anledning af väckt motion om ändring af § 5 i förordningen angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter;

n:o 6, i anledning af väckt motion om tullfrihet af råtagel;

n:o 7, i anledning af väckta motioner om skrivelser till Kungl. Maj:t angående förbud mot försäljning af brännvin m. m.; och

n:o 8, i anledning af väckt motion om tillägg till 1 § 1 mom. i förordningen om beskattning af socker; samt

lagutskottets utlåtande n:o 6, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående vidtagande af sådan anordning, att värnpliktig, som af samvetsbetänkligheter anser sig förhindrad att delta i vapenöfning, må i stället få utföra annat arbete för statens räkning.

§ 15.

Justerades protokollsutdrag.

§ 16.

Ledighet från riksdagsgörömlen beviljades

herr <i>N. Jönsson</i> i Gammalstorp	under 8 dagar fr. o. m. den 20 febr.,
» <i>A. O. Rune</i>	» 2 » » » 19 »
» <i>E. Nilsson</i> , i Kattleberg	» 8 » » » 20 »
» <i>S. Söderberg</i> i Hobbörn	» 4 » » » 18 »
» <i>E. F. W. Blomberg</i>	» 3 » » » 18 »
» <i>A. Ifvarsson</i>	» 7 » » » 21 »
» <i>H. S. Hallin</i>	» 14 » » » 19 »
» <i>C. R. Johansson</i> i Jönköping	» 4 » » » 18 »
» <i>K. J. M. Larsson</i> i Göteborg	» 3 » » » 18 » o.
» <i>P. O. Lundell</i>	» 5 » » » 18 »

Kammarens ledamöter åtskildes häruppå kl. 1,31 e. m.

In fidem

Herman Palmgren.

Tisdagen den 19 februari.

Kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

I anledning af förfall för sekreteraren tjänstgjorde undertecknad, jämlikt herr talmannens förordnande, vid protokollet.

§ 1.

Justerades protokollet för den 12 innevarande februari.

§ 2.

Upplästes två till kammaren inkomna protokoll, så lydande:

År 1907 den 16 februari sammanträdde kamrarnes valmän för att utse Riksdagens justitieombudsman; och befanns, efter valförrättningens slut, rösterna hafva utfallit sålunda:

Herr revisionssekreteraren Berndt Fridolf Engelbrekt Hasselrot 44 röster
 » häradshöfdingen Ossian Berger 4 » ;
 i följd hvaraf herr revisionssekreteraren Berndt Fridolf Engelbrekt Hasselrot blifvit till Riksdagens justitieombudsman utsedd.

J. S. F. Stephens. *Olof Björklund.*
L. J. Jansson. *Gust. Odqvist.*

År 1907 den 16 februari sammanträdde kamrarnes valmän för att utse den man, som skall efterträda Riksdagens justitieombudsman, ifall han, innan nästa lagtima Riksdag anställt nytt val af justitieombudsman, skulle med döden afgå, samt utöfva ämbetet under den tid, justitieombudsmannen kan vara af svår sjukdom eller annat laga förfall därifrån hindrad; och befunnos, efter valförrättningens slut, rösterna hafva utfallit sålunda:

Herr häradshöfdingen friherre Lave Robert Beck-Friis 41 röster
 » häradshöfdingen Ossian Berger 7 » ;
 i följd hvaraf häradshöfdingen friherre Lave Robert Beck-Friis blifvit utsedd till justitieombudsmannens efterträdare.

J. S. F. Stephens. *Olof Björklund.*
L. J. Jansson. *Gust. Odqvist.*

Jämte det protokollen lades till handlingarna, beslöt kammaren, att Riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag af protokollet underrättas om dessa val samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna afgifva förslag dels till förordnanden för de valde, dels till skrifvelse till Konungen med anmälan om de verkställda valen, dels ock till den paragraf, som därom borde i riksdagsbeslutet införas.

§ 3.

Herr statsrådet m. m. *Alfred Petersson* aflämnade Kungl. Maj:ts propositioner till Riksdagen:
 angående ökning af fonden för torfindustriens befrämjande;
 angående anvisande af ytterligare medel till norrländska nyodlingsfonden;
 angående restitution af fraktafgifter för kalk, kalkstensmjöl och märgel;
 angående försäljning af ett till förra lagmansbostället 1 mantal Viby n:o 4 i Södermanlands län hörande område; och
 angående upplåtelse till landtförsvaret af förra hospitalslägenheterna n:o 67 Elisabeth och Nils Ihres åker samt n:is 68 och 69 Trumslagareåker å Visby stads område.

Propositionerna bordlades på begäran.

§ 4.

Föredrogos hvardera för sig och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts å kammarens bord hvilande propositioner:
 angående pension å allmänna indragningsstaten för extra tygarbetaren vid tygstationen i Kristianstad Nils Nilsson Lord; och
 angående pension å allmänna indragningsstaten för arbetare vid Karlsborgs fästningsbyggnad.

§ 5.

Herr *L. J. Carlssons* i Malmberget m. fl på kammarens bord hvilande motion, n:o 185, som härefter föredrogs, överlämnades till kammarens tillfälliga utskott n:o 2.

§ 6.

Föredrogos, men blefvo ånyo bordlagda statsutskottets utlåtanden n:is 25 och 26, bevillningsutskottets betänkanden n:is 4, 5, 6, 7 och 8 samt lagutskottets utlåtande n:o 6.

§ 7.

Till bordläggning anmäldes:
 bankoutskottets memorial n:o 5, angående ändring af § 38 i bankoreglementet beträffande deputerade bland fullmäktige i riksbanken m. m.; samt
 lagutskottets utlåtanden:
 n:o 7, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående lagstiftning till förekommande af skada å betande hemdjur genom järnvägsdrift;
 n:o 8, i anledning af väckta motioner om ändring af 1 och 12 §§ lagen om skydd för varumärken; och

n:o 9, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående ändring af 81 § växellagen m. m.

§ 8.

Justerades protokollsutdrag.

§ 9.

Anmäldes och godkändes bevillningsutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 11, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående förhöjning af lägsta viktsatsen för inrikes bref, och

n:o 12, angående vissa ändringar i gällande förordning angående stämpelafgiften.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 2,46 e. m.

In fidem
Ernst Kræpelien